

ผลของกิจกรรมกลุ่มศึกษาและกิจกรรมทางศาสนาอิสลาม
ของโรงเรียนที่มีต่อการลดพฤติกรรมการรังแกของนักเรียน
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา

เกษตรชัย لاءทีม*

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยทดลองจริงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่มศึกษาและกิจกรรมทางศาสนาอิสลามของโรงเรียนที่มีต่อการลดพฤติกรรมการรังแกของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนจำนวน 200 คนจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา 10 โรงเรียนภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ได้กลุ่มทดลอง 100 คน และกลุ่มควบคุม 100 คน โดยกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย กลุ่มทดลองเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษา และกลุ่มควบคุมเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาของโรงเรียน ใช้แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่แท้จริง วัดก่อนและหลังการทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการรังแกผู้อื่นของนักเรียน และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าการทดสอบที่

ผลการวิจัย พบว่า

1. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาและที่เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาอิสลามของโรงเรียนมีพฤติกรรมการรังแกไม่แตกต่างกัน
2. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาอิสลามของโรงเรียนมีพฤติกรรมการรังแกลดน้อยลงหลังเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณบดีคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
เลขที่ 15 ถนนกาญจนวนิชย์ ตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110
เมล: Lkasetchai@yahoo.com

3. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษา มีพฤติกรรมการรังแกลดน้อยลงหลังเข้าร่วม กิจกรรมกลุ่มศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

4. นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษา มีพฤติกรรมการรังแกลดน้อยลงกว่านักเรียน ที่เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาอิสลามของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

คำสำคัญ: พฤติกรรมการรังแก กิจกรรมกลุ่มศึกษา กิจกรรมทางศาสนาอิสลามของโรงเรียน โรงเรียนนอกชนบทศาสนาอิสลาม

The Effect of Study Group Activity and Schools' Islamic Activity on Decreasing the Students' Bullying Behavior in Islamic Private Schools, Songkhla Province

Kasetchai Laeheem*

Abstract

The objective of this true experimental research was to study the effects of study group activity and schools' Islamic activity on decreasing students' bullying behaviors in Islamic private schools, Songkhla province. The samples of the study were 200 students of 10 Islamic private schools, Songkhla province during the second semester of the 2012 academic year. The simple random sampling method was used to select subjects and assigned into experimental group and control group, with 100 students in each. The experimental group was exposed to study group activity and the control group was exposed to schools' Islamic activity. The research design of this study was true control group pre-test post-test design. The research instrument was the screening inventory for students at risk of exposure to bullying behavior. The data analyzed by the means, standard deviation, and t-test.

The results of the research are as follow:

- 1. The students exposed to study group activity and students exposed to schools' Islamic activity having bullying behaviors was not different.*

* Assistant Professor, Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University

15 Kanchana Wanit Road, Hat Yai, Hat Yai, Songkhla 90110, THAILAND.

E-mail: Lkasetchai@yahoo.com

2. The bullying behavior of students exposed to schools' Islamic activity was significantly decreased than before experiment at .001 level.

3. The bullying behavior of students exposed to study group activity was significantly decreased than before experiment at .001 level.

4. The bullying behavior of students exposed to study group activity was significantly decreased than those who exposed to independent activity at .001 level.

Keywords: Bullying Behaviors, Study Group Activity, Schools' Islamic Activity, Islamic Private Schools

ບໍ່ພໍານໍາ

ພຸດທິກຮມກາຮຽນແກ່ຮ່ວມມືນກໍາເນົາໃນໂຮງເຮືອນຄືວິດວ່າເປັນປົງຫາທີ່ສ້າງຄວາມໜັກໃຈແລະ ວິຕົກກັ້ງລວມທັງດ່ອນນັກເຮືອນ ພ່ອແມ່ຜູ້ປົກຄອງ ດຽວຈາກຈົບ ແລະບຸດລາກຮາກທາງກາຮຽນທີ່ກົດຈົບທັງເປັນປົງຫາ ທີ່ສັງຄົມກະທັງດ່ອນນັກເຮືອນທີ່ຮ້າງແກ່ຜູ້ອື່ນແລະນັກເຮືອນທີ່ຄູກເພື່ອຮ້າງແກ່ ໂດຍນັກເຮືອນທີ່ຄູກຮັງແກ່ມັກຈະ ໄດ້ຮັບນາດເຈັບທັງທາງຮ່າງກາຍແລະຈົບໃຈ ມີຄວາມທຸກໆ ມີຄວາມກລັວ ມີຄວາມຫວາດຜວາ ໄນກັ້ນມາໂຮງເຮືອນ ສ້າງລາຍອາຈາກໂຮງເຮືອນ ມີກາຮົມພົກພາວອາງຸອນເພື່ອປົ້ນກັນຕົວທີ່ກົດແກ້ແຕ້ນ (Boulton & Underwood, 1992; Craig, 1998) ມີອາການວິກລົງຈົບ ນອນໄມ່ຫລັບ ແລະນອນລະເມອນຫວັນອອນຝຶນຮ້າຍ ເພຣະເຫດຸກຮານີ ດັ່ງກ່າວຕາມຫລອກຫລອນອູ້່ຕລອດເວລາ (Kalitiala-Heino & Rimpela, 1999) ແລະກລາຍມາເປັນ ຮອຍແລ້ວຫຼືຄວາມທຽບຈຳຈານກະທັງໂດຍເປັນຜູ້ທີ່ໄຫຼ່ (Rigby, 1996) ໃນຂະໜາດທີ່ນັກເຮືອນທີ່ຮ້າງແກ່ຜູ້ອື່ນ ມັກຮັງແກ່ເພື່ອຄວາມສຸກສັນນາ ຕົວກອບຮັງຄວາມສັນໃຈ ແລະຕົວກອບຮັງພັລັງຈຳນາຈ (Besag, 1989) ມີແນວໂນັມທີ່ຈະມີພຸດທິກຮມກ້າວຮ້າງຮ້າງແກ່ໃນສັງຄົມແລະໃນຄຽບຄວ້າຕ່ອໄປໃນອາຄາຕ ດັ່ງທີ່ເຄຍ ກະທຳເນື້ອຕອນທີ່ຍັງເປັນນັກເຮືອນ ເຊັ່ນ ກາຮົມເລາະຕົບຕິກັນຄູ່ສມຮສແລະບຸດຄລໃນຄຽບຄວ້າ ກາຮົມໂທ່ງ ບຸດຮ່ານອຍ່າງຮຸນແຮງ ແລະກາຮົມສົງລະເມີດທາງເປົ້າ (ກາຮົມທີ່ ແລະທີ່ມ ແລະ ດວມມື້ ຈົງຮັກໝົງ, 2554; (Laeheem, Kuning, McNeil, & Besag, 2008; Laeheem, Kuning, & McNeil, 2009) ມີແນວໂນັມສູງທີ່ຈະກ່ອາຫຼາກຮົມທີ່ຮ້າຍແຮງ ເຊັ່ນ ກາຮົມທີ່ເພື່ອນບ້ານ ກາຮົມເລາະວິວາຫ ກາຮົມທ້າຍ ຮ້າງກາຍ ແລະກາຮົມທີ່ເປັນຮັບຈຳ ເປັນຕົ້ນ ແລະບາງຄອງຈາກລາຍເປັນອັນຫຼາພາ (Farrington, 1993; Marano, 1995; Junger-Tas, 1996) ອີ່າງໄຮັກຕາມ ພຸດທິກຮມກາຮຽນແກ່ກັນໃນໂຮງເຮືອນແມ່ວ່າຈະເກີດ ຊັ້ນຍ່າງແພ່່່ຫລາຍ ແລະມີພຸດທິກຮມທີ່ເດືອກເປັນຍ່າງມາກ ແຕ່ສັງຄົມມັກມອງຫັ້ນໄປ ມອງເຫັນເປັນເຮືອງ ປົກຕົວຮົມດາທີ່ເຄີຍວ່າເປັນສ່ວນທີ່ໜຶ່ງຂອງພຸດທິກຮມປົກຕົວອົງເດືອກ ຈຶ່ງໄວ້ໄດ້ໃຫ້ຄວາມສົນໃຈແລະແກ້ໄຂປົງຫາ ດັ່ງກ່າວເທົ່າທີ່ຄວ່າ (ສມບັດ ຕາປົງໝາ, 2549)

ພຸດທິກຮມກາຮຽນແກ່ກັນເປັນກາຮົມສົງລະເມີດທາງພຸດທິກຮມຂອງນັກເຮືອນທີ່ມີຄວາມແຈ້ງແຮງ ມາກກ່າວ່າຫຼືນັກເຮືອນທີ່ມີຈຳນາວນມາກກ່າວ່າກະທຳເນື້ອຕອນທີ່ມີຄວາມອ່ອນແກ່ກ່າວ່າ ນັກເຮືອນທີ່ມີປົມດ້ອຍ ຮ້າງກາຍໄມ່ສົມປະກອບ ແລະນັກເຮືອນທີ່ມີຈຳນາວນນ້ອຍກ່າວ່າ ໂດຍກາຮົມທ້າຍຮ້າງກາຍ ທໍາຮ້າຍອາຮມົນ ຄວາມຮູ້ສຶກ ແລະທໍາຮ້າຍຈົບໃຈ ດັ່ງດຳກ່າວ່າທີ່ວ່າພຸດທິກຮມກາຮຽນແກ່ເປັນພຸດທິກຮມຂອງເດືອກເກຣເທີ່ເຮື່ອມ້ນ ດ້ວຍກາຮົມຄວບຄຸມຜູ້ອື່ນຍ່າງໄມ່ຍຸດືອຮົມທັງທາງກາຍ ຈົບໃຈ ອາຮມົນ ແລະຄວາມຮູ້ສຶກ (Greenbaum, 1988; ເກຫະຕະບັນ ແລະທີ່ມ, 2554) ເປັນກາຮົມສົງລະເມີດທີ່ທໍາຮ້າຍຮ້າງກາຍແລະທໍາຮ້າຍຈົບໃຈຜູ້ອື່ນໂດຍ ເຈຕານ ຈົນທໍາໃຫ້ຜູ້ອື່ນເກີດຄວາມກລັວ ຄວາມທຸກໆ ແລະໄດ້ຮັບນາດເຈັບ ຊຶ້ງເປັນກາຮົມສົງລະເມີດທີ່ໄມ່ເໜາະສົມ ຂອງຜູ້ທີ່ມີພະລັກລັງແລະມີພັລັງຈຳນາຈາກກ່າວ່າໂດຍກາຮົມບົບນັງຄັນຜູ້ມີພັລັງຈຳນາຈັນນ້ອຍກ່າວ່າ ແລະເປັນ ແຫດກຮານີທີ່ເກີດຊັ້ນກັນເດືອກຄົນເຕີວກັນຍ່າງຕ່ອນເນື່ອງແລະສ່າໝໍາເສມອ (Farrington, 1993) ເປັນພຸດທິກຮມ ຂອງຄົນສ່ວນນ້ອຍທີ່ຄວ່າມພົກພາວອາງຸອນເປັນກາຮົມທີ່ມີຄວາມຮູ້ສຶກ ຊຶ້ງຈະເປັນສ່ວນທີ່ຂອງຄົນທີ່ມີກວາະຈົບໃຈໄມ່ປົກຕົວ ໂດຍມັກຮັງຄວາມຮ່າງກາຍ ຈົບໃຈ ອາຮມົນ ແລະຄວາມຮູ້ສຶກ (Beane, 2003) ເປັນພຸດທິກຮມຂອງບຸດຄລທີ່ພົກພາວອາງຸອນແສດງລືງ

อำนาจในการปกครอง การควบคุม และข่มขู่ผู้อื่นให้กลัว (Coloroso, 2003) และเป็นพฤติกรรมของบุคคลหนึ่งที่มีรูปร่างใหญ่ แข็งแรง และเรียนไม่ค่อยเก่งที่แสดงต่อบุคคลที่มีรูปร่างเล็กกว่า อ่อนแอกว่า เรียนเก่งกว่า และไม่ทางสู้หรือไม่ทางป้องกัน แต่อย่างไรก็ตาม เด็กในเรนาองค์กลับเป็นคนที่ประสบความสำเร็จและสร้างชื่อเสียงด้านกีฬาแก่โรงเรียน (Preble, 2003) รวมทั้งเป็นการแสดงพฤติกรรมการรุ่งเรืองอย่างสม่ำเสมอ โดยการก่อการล้อเลียน กล่าวร้าย และทำร้าย ซึ่งเป็นความตั้งใจที่จะทำอันตรายผู้อื่นอย่างไม่ลดลง หรือความประพฤติที่ไม่เหมาะสม น่ารังเกียจ ซึ่งเป็นการละเมิดกฎระเบียบต่าง ๆ และบรรหัดฐานทางสังคม ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นว่าตนเองมีอำนาจหรือสถานะที่สูงกว่า (Adams, 2003; การีมาห์ และพีม และ ดวงมณี จารักษ์, 2554)

จากการศึกษาความทุกข์ของพฤติกรรมการรังแกผู้อื่นของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พบว่า นักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา มีพฤติกรรมการรังแกอยู่ในระดับปานกลาง (เกษตรชัย และพีม และ อุทิศ สังขรัตน์, 2555) และนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดปัตตานี มีพฤติกรรมการรังแกอยู่ในระดับปานกลาง (Laehem, 2013) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการรังแกของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นปัญหาที่อยู่ในระดับที่น่าเป็นห่วงที่บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องให้ความสำคัญ ให้ความสนใจ และให้ความเอาใจใส่เป็นพิเศษเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการรังแกกันของนักเรียน เพื่อให้ความช่วยเหลือและปรับปรุงแก้ไขให้เป็นพุติกรรมที่เหมาะสม และเป็นการป้องกันไม่ให้นักเรียนมีพุติกรรมที่รุนแรงมากขึ้นต่อไป ซึ่งในประเทศไทยยังมีการศึกษาเกี่ยวกับการแก้ไขพุติกรรมการรังแกกันอย่างเป็นรูปธรรม ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาพุติกรรมก้าวแรก เช่น การฝึกการกล้าแสดงออก (พรทิพย์ ทรัพย์สิน, 2532) การใช้เทคนิคการเสริมแรงทางบวกกับการปรับสินใจ (ลัมฤทธิ์ แก้วพูลศรี, 2534) การฝึกประจักษ์ใจ (สุพัตรา สอนจันทร์, 2542) การฝึกดูตัวรักษาและควบคุมตนเอง (วิมลรัตน์ คำวัจัง, 2544) การฝึกพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (ศิริลักษณ์ พิณพาทย์, 2545) การใช้เทคนิคการเรียนรู้จากผลกระทบของตัวแบบ (ณัฐกานต์ เกรียงศรี, 2547) และการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม (ทัศนีย์ ตระกูลศุภชัย, 2547) เป็นต้น ในขณะที่ในต่างประเทศมีการศึกษาเกี่ยวกับการแก้ไขพุติกรรมการรังแกเป็นจำนวนมากเช่นกัน เช่น The Bullying Prevention Handbook: A Guide for Principals, Teachers, and Counselors (Hoover & Oliver, 1996), No-bullying Program: Preventing Bullying/ Victim Violence at School (Bitney & Title, 1997), Participant Role Approach to School Bullying: Implications for Interventions (Salmivalli, 1999), The Seville Anti-bullying in School Project (Ortega & Lera, 2000), Olweus' Core Program Against Bullying and Antisocial Behavior: A Teacher Handbook (Olweus, 2001), Bullying Prevention Program: Excerpted from Time to Act and Time to React (Evers, 2010) เป็นต้น ซึ่งต่างพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีพุติกรรมการรังแกลดน้อยลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ດັ່ງນັ້ນ ຜູ້ອໍານັດມີຄວາມສົນໃຈທີ່ຈະຕຶກຈາເກີຍກັບພລບອງກິຈການກຸ່ມຕຶກຈາແລະກິຈການທາງຄາສານ ອີສລາມຂອງໂຮງເຮັດວຽກທີ່ມີຕ່ອງການລັດພຸດຕິກຣມກາຮັງແກບອອນນັກເຮັດວຽກໂຮງເຮັດວຽກເອກະນຸສອນຄາສານອີສລາມ ໃນຈັງຫວັດສົງຂລາ ໂດຍຕ້ອງການຕຶກຈາວ່ານັກເຮັດວຽກທີ່ເຂົ້າວ່າມີກິຈການກຸ່ມຕຶກຈາແລະກິຈການທາງ ຄາສານອີສລາມຂອງໂຮງເຮັດວຽກມີພຸດຕິກຣມກາຮັງແກບລົງທີ່ມີຢ່າງໄວ ຊຶ່ງພລທີ່ດີຈາກການຕຶກຈາຄຽກນີ້ ຈະເປັນປະໂຍ້ຍົນກັບຜູ້ທີ່ເກີຍຂອງທຸກຝ່າຍເພື່ອໃຫ້ໃນການປັບປຸງກັນພຸດຕິກຣມກາຮັງແກບແລະປັບປຸງພຸດຕິກຣມ ກາຮັງແກບອອນນັກເຮັດວຽກ ກ່ອນທີ່ປັບປຸງຫາດັ່ງກ່າວຈະທີ່ວິຄວາມຮຸນແຮງເພີ່ມມາກັບນັ້ນເປັນປັບປຸງຂອງສັງຄມ ແລະຂ່າຍກັນແກ້ໄຂປັບປຸງຫາດັ່ງກ່າວໄດ້ອ່າຍ່າງທັນທ່ວງທີ່

ວັດຖຸປະສົງຄົງຂອງການວິຈັດ

ເພື່ອຕຶກຈາພລບອງກິຈການກຸ່ມຕຶກຈາແລະກິຈການທາງຄາສານອີສລາມຂອງໂຮງເຮັດວຽກທີ່ມີ ຕ່ອພຸດຕິກຣມກາຮັງແກບອອນນັກເຮັດວຽກໂຮງເຮັດວຽກເອກະນຸສອນຄາສານອີສລາມໃນຈັງຫວັດສົງຂລາ

ທຸກໝົງທີ່ເກີຍຂອງ

ຄວາມໝາຍຂອງກາຮັງແກ (Bullying)

ກາຮັງແກເປັນພຸດຕິກຣມຂອງເຕັກເກຣ (ຄນພາລ) ຊຶ່ງເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງພຸດຕິກຣມກ້າວຮ້າວ ທີ່ເຮັດວຽກຂອງຄຸມຜູ້ອື່ນອ່າຍ່າງໄມ່ຢູ່ທີ່ຮ່ວມທັງທາງກາຍ ຈິຕ ່າ ອາຮມນົງ ແລະຄວາມຮູ້ສຶກ (Greenbaum, 1988) ເປັນກາຮັງແກທີ່ປະກິດຕິກຣມທີ່ໄປທຳຮ່າຍຮ່າງກາຍແລະທຳຮ່າຍຈິຕໃຈໂດຍເຈດນາ ຈົນທຳໃຫ້ຜູ້ອື່ນເກີດຄວາມກລວ້າ ຄວາມທຸກ່ງໆ ແລະໄດ້ຮັບບາດເຈັບ ຊຶ່ງເປັນກາຮັງແກທີ່ໄມ່ເໝາະສົມຂອງຜູ້ທີ່ມີພລັງອຳນາຈ ມາກກວ່າໂດຍກາຮັບບັນດຸກຜູ້ມີພລັງອຳນາຈນ້ອຍກວ່າ ແລະເປັນເຫດກາຮັງແກທີ່ເກີດບື້ນຮ່ວ່າງເຕັກນີ້ເຕີຍກັນອ່າຍ່າງຕ່ອນແລະສຳເສົ່ວໂມ (Farrington, 1993) ເປັນພຸດຕິກຣມຂອງຄົນສ່ວນນ້ອຍທີ່ຄວາມພິຈາລານເປັນກຣັນພິເຕະຍ ຊຶ່ງຈາກເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງຄົນທີ່ມີກາວະຈິຕໃຈໄມ່ປົກຕິ ໂດຍມັກສ້າງຄວາມຮ່າມຄຸນ ຄວາມລຳນາກໃຈ ແລະຄວາມເຕືອດຮ້ອນແກ່ຄົນຮອບໜ້າ (Marano, 1995) ຮວມທັງເປັນພຸດຕິກຣມຂອງບຸກຄຸລທີ່ພຍາຍາມແສດງ ຄື່ງອຳນາຈໃນກາຮັງແກ ກາຮັງບຸກຄຸມ ແລະຍ່າງມີຜູ້ອື່ນໃຫ້ກລວ້າ (Coloroso, 2003) ແລະເປັນພຸດຕິກຣມຂອງບຸກຄຸລທີ່ມີຮູ່ປ່າງເລື້ອກກວ່າອ່ອນແອກກວ່າ ເຮັດວຽກເກີຍກວ່າ ແລະໄມ່ມີທາງສູ້ຫົວໜ້າໄມ່ມີທາງປັບປຸງກັນ ແຕ່ອ່າຍ່າງໄຮັກຕາມ ເຕັກເກຣບາງຄົນ ກລັບເປັນຄົນທີ່ປະສົງຄວາມສຳເຮົາແລະສ້າງຂໍ້ອ່າຍ່າງດ້ານກີ່ຫາແກໂຮງເຮັດວຽກ (Preble, 2003)

ດັ່ງນັ້ນ ພຸດຕິກຣມກາຮັງແກ ພາຍໃນ ພຸດຕິກຣມຂອງບຸກຄຸລທີ່ມີຮູ່ປ່າງເລື້ອກກວ່າອ່ອນແອກກວ່າ ຈະໃຫ້ຜູ້ອື່ນໄດ້ຮັບຄວາມເຕືອດຮ້ອນແລະໄດ້ຮັບອັນດຽຍ ໄນວ່າຈະເປັນກາຮັງແກທີ່ໄດ້ຮັບບາດເຈັບທຳຮ່າຍອຳນາຈ ແລະທຳຮ່າຍຈິຕໃຈດ້ວຍຄຳພູດທີ່ທ່ານຄາຍແລະກາລັບເລື້ອນຕ່າງໆ ຊຶ່ງເປັນກາຮັງແກທີ່ໄດ້ເຫັນຄື່ງພລັງອຳນາຈໃນກາຮັງບຸກຄຸມ

ประเภทของการรังแก

โดยทั่วไปการรังแกแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) การรังแกทางร่างกาย เป็นการแสดงพฤติกรรมที่สามารถมองเห็นอย่างเป็นรูปธรรม โดยมักจะมีหลักฐานเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นรอยแผลบวม รอยฟอกข้า และรอยเลือด ซึ่งทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บทางร่างกาย เช่น การตอบ ตี แทะ หัด ข่วน ณม้ำลายใส และขวางสิ่งของใส เป็นต้น 2) การรังแกทางวาจา เป็นพฤติกรรมการรังแกส่วนใหญ่ที่มีอยู่อย่างแพร่หลายในทุกสังคม โดยเป็นการแสดงด้วยคำพูดที่ไปทำร้ายอารมณ์ความรู้สึก และจิตใจผู้อื่น เช่น การด่าว่า การเห็นแก่ ใช้ภาษาหยาบคาย สาประมาท การล้อเลียน เข้าชิด สัญชาติ หน้าตาผิวพรรณ ศาสนา จุดด้อย ความพิการ ฐานะทางสังคม ฐานะทางเศรษฐกิจ และผลการเรียน การเฝ้ารับกวนทางเพศ การชูดรีด การโทรศัพท์รบกวน ส่งอีเมล เขียนบันทึก การกล่าวหา ป่ารือ และการชูบิบพินหา เป็นต้น และ 3) การรังแกทางสังคม เป็นพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงการรุกรานเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคลหรือระหว่างกลุ่ม ซึ่งถือว่าเป็นการทำร้ายอารมณ์ ความรู้สึก และจิตใจ เช่นเดียวกันกับการรังแกทางวาจา เช่น การแสดงการรังเกียจ การไม่ให้ความสนใจ การกีดกันไม่ให้เข้าร่วมกลุ่ม และการกีดกันไม่ให้เพื่อนคบ (Barone, 2001; Saxon, 2004)

ความหมายของกิจกรรมกลุ่มศึกษา

กิจกรรมกลุ่มศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ทำให้ทุกคนมีโอกาสรวมกันเป็นกลุ่มเพื่อแก้ปัญหา หรือการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งโดยมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน โดยการนำเอาประสบการณ์มาวางแผน และเปลี่ยนชีวันและกัน ฝึกอบรมพัฒนาระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม จนทำให้สมาชิกแต่ละคนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและสามารถนำประสบการณ์ที่ได้จากกลุ่มไปพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และในที่สุดก็ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตามที่สมาชิกแต่ละคนต้องการ และการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มโดยส่วนรวม (คณเพชร ฉัตรศุภกุล, 2546) เป็นการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ต่าง ๆ ดาวงแผนและแลกเปลี่ยนชีวันและกันระหว่างสมาชิกในกลุ่มและร่วมลงมือแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดทักษะ เกิดการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยการริเคราะห์พูดิกรรมของตนเอง และผู้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเอง (สาวิตรี ล้าเลิศ, 2552; ชลธิชา ฤทธิเณติกุล, 2552) เป็นกระบวนการในการรวมตัวกันเพื่อแก้ปัญหาหรือทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ที่มีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่แน่นอน (Kemp, 1965) โดยมีผู้นำกิจกรรมกลุ่มเป็นผู้ดำเนินการให้รายละเอียดของข้อมูลแล้วเปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันอภิปรายและแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ เพื่อให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยใช้ศักยภาพของสมาชิกในกลุ่มอย่างสร้างสรรค์และเต็มความสามารถ (Ohlsen, 1970; Birnbaum & Wayne, 2000)

ดังนั้น กิจกรรมกลุ่มศึกษา หมายถึง กระบวนการที่กลุ่มบุคคลร่วมกันวางแผนกระทำการกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน ฝึกอบรมพัฒนาระหว่างสมาชิกในกลุ่ม เป็นผู้ดำเนินการให้ศักยภาพของสมาชิกในกลุ่มอย่างสร้างสรรค์และเต็มความสามารถ (Ohlsen, 1970; Birnbaum & Wayne, 2000)

ທີ່ຕັ້ງໄວ້ ໂດຍມີການວິເຄຣະທົ່ວພຸດີກຣມຂອງສາມາຊີກ ທຳໄຫ້ສາມາຊີກເກີດການເຮືອນຮູ້ແລະເກີດການພັດນາ ຕົນເອງ ຮວມທັງເປັນກະບວນການໃນການຮ່ວມກຸມທີ່ເປີດໂອກາສໃຫ້ສາມາຊີກມີສ່ວນຮ່ວມໃນການແລກປັບປຸງ ປະສົບການຄົນການເຮືອນຮູ້ເຖິງກັບຄວາມຮູ້ສຶກ ຄວາມຄົດ ພຸດີກຣມ ທັກນົກຕີ ດ້ານີຍົມ ແລະສະຫຼອນສາກພ ປັບປຸງທາແລະແນວທາງການແກ້ໄຂປັບປຸງທາຮ່ວມກັນ ໂດຍມີປ້າໝາຍຮ່ວມກັນ ເພື່ອໃຫ້ສາມາຊີກໃນກຸມຍອມຮັບຕົນເອງ ຮັບຮູ້ຕົນເອງ ພັດນາຕົນເອງ ແລະກະຮັດໃຫ້ເກີດການປັບປຸງແປລງຕົນເອງໃນທາງທີ່ດີເຊື້ນ ເພື່ອຮ່ວມກັນແກ້ໄຂປັບປຸງທາທາງພຸດີກຣມ ແກ້ໄຂປັບປຸງຫັ້ນຂັ້ນຂັ້ນແຍ້ງ ພັດນາຈິຕໃຈໃຫ້ເຈົ້າຢູ່ອາກາມ ແລະໃຫ້ສາມາດຮອຢູ່ຮ່ວມກັນ ໃນສັງຄມອ່າງມີຄວາມສຸງ

ຈຸດມຸ່ງໝາຍຂອງກິຈກຣມກຸມຕິກິຫາ

ກະບວນການຈັດກິຈກຣມກຸມຕິກິຫາມີຈຸດມຸ່ງໝາຍທີ່ສຳຄັນເພື່ອໃຫ້ການຕິກິຫາອົບຮມແກ່ບຸຄຄລ ທີ່ຍັງໄມ້ຄຸນເຄຍກັບລົ່ງແວດລ້ອມ ເພື່ອສ້າງເສຣີມປະສົບການຄົນທີ່ແຕກຕ່າງໄປຈາກປະສົບການຄົນທີ່ໄດ້ຮັບເພື່ອພັດນາຕັກຍົກພາພແລະປະສິທິພາພຂອງຕົນເອງ ເພື່ອເປັນຮາກສູ້ນໃນການຕິກິຫາເລ່າເຮືອນ ແລະເພື່ອກາປັບຕົວ ການບຳນັດ ຮັກຫາຄວາມເຈົ້າຢູ່ອາກາມຂອງບຸຄຄລແລະກຸມ (Traxler & North, 1966) ເປັນການດຳເນີນການທີ່ມີຈຸດມຸ່ງໝາຍທີ່ຈະໜ່ວຍສົງເສຣີມໃຫ້ມຸນຍີໄດ້ເຕີບໂຕແລະພັດນາໂດຍເພັະທັກະະ ດ້ານສັງຄມແລະດ້ານຄວາມລັ້ມພັນອົງກັບບຸຄຄລເຊື່ນ ປຶ້ງເປັນການເປີດໂອກາສໃຫ້ໄດ້ເຮືອນຮູ້ເຖິງກັບການຕິດຕໍ່ອສັນພັນອົງກັບຄົນເຊື່ນ ຈຸດມຸ່ງໝາຍເພື່ອເປີດໂອກາສໃຫ້ສາມາຊີກໄດ້ເຮືອນຮູ້ທາງດ້ານການຕິກິຫາ ອາຫືພ ສັງຄມ ແລະສ່ວນຕົວ ເພື່ອກ່ອໃຫ້ເກີດຜລທາງການບຳນັດຮັກຫາ ຈາກການທີ່ໄດ້ມີໂອກາສປັດປລ່ອຍຄວາມຕິດຕະຖາງອາຮມນ໌ໄດ້ມີຄວາມເຂົ້າໃຈແລະໄດ້ຂັ້ອຸດິດໃນປັບປຸງທາຕ່າງ ຈຸດມຸ່ງໝາຍເພື່ອໜ່ວຍໃຫ້ບຸຄຄລທານເຖິງຈຸດມຸ່ງໝາຍຂອງການແນະແນວຍ່າງປະຫຍັດແລະມີປະສິທິພາພາກກວ່າວິທີການເປັນຮາຍບຸຄຄລ ແລະເພື່ອໜ່ວຍໃຫ້ການໄທ້ດຳປັກປິກຫາເປັນຮາຍບຸຄຄລມີປະສິທິພາພາກເກີ້ນ ເພະກຸມ່ວຍໜ່ວຍໃຫ້ເຂົ້າໃຈກົມື້ຫລັງ ແລະລັກະນະທີ່ໄປຂອງປັບປຸງທາຕ່າງ (Bennett, 1963) ທຳໄຫ້ເກີດການເຮືອນຮູ້ຕົນເອງໄດ້ເຊື້ນ ເຊັ່ນ ຮູ້ຄວາມສາມາດບາງປະກາດແລະຮູ້ຈັກຂອບພວ່ອງບາງຍ່າງ ທັງນີ້ເພະກຸມ່ວຍໜ່ວຍໃຫ້ເຫັນຂັ້ນເຫຼົງໄດ້ ເປັນຕັ້ນເມື່ອສາມາຊີກໃນກຸມໄດ້ທຳກິຈກຣມຮ່ວມກັນກົ່ຍ່ອມທຳໃຫ້ຮູ້ຈັກກັນແລະກັນເຊື້ນ ແລະເພື່ອໃຫ້ສາມາດທຳການຮ່ວມກັນໄດ້ຕີຍິ່ງເຊື້ນເກີດປະສິທິພາພໃນການທຳການ ການຈັດກິຈກຣມກຸມເພື່ອໃຫ້ເກີດການພັດນາທາງດ້ານໄດ້ແກ່ສາມາຊີກເຂົ້ນອູ້ງກັບຈຸດມຸ່ງໝາຍວ່າ ຕ້ອງກາຈະໃຫ້ເກີດການເຮືອນຮູ້ດ້ານໄດ ກົດໃຫ້ສອດຄລ້ອງກັບຈຸດມຸ່ງໝາຍນັ້ນ (ຄມເພີ່ງ ຜັດສະກຸນ, 2546)

ດັ່ງນັ້ນ ການດຳເນີນການຈັດກິຈກຣມກຸມຕິກິຫາມີຈຸດມຸ່ງໝາຍທີ່ສຳຄັນເພື່ອໃຫ້ບຸຄຄລທີ່ຮ່ວມຕົວກັນໄດ້ມີໂອກາສໃນການຕິກິຫາດັ່ງນີ້ແລະເຮືອນຮູ້ເຖິງກັບທັກະະຕ່າງ ຈຳກັດໃຫ້ສ່ວນຮ່ວມກັບບຸຄຄລເຊື່ນ ແລະການສ້າງຄວາມລັ້ມພັນອົງກັບບຸຄຄລເຊື່ນ ໂດຍການສ້າງຈົດຕົນເອງ ເສຣີມສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈຕົນເອງ ສ້າງກະຈົກສະຫຼອນໃຫ້ເຫັນກາພັດນາເອງທຸກດ້ານ ໂດຍການສ້າງຄວາມເຂົ້າໃຈບຸຄຄລເຊື່ນ ເພື່ອໃຫ້ເກີດກາຍອມຮັບພຸດີກຣມທີ່ບຸຄຄລແສດງອອກມາ ແລະເປີດໂອກາສໃຫ້ສາມາຊີກເກີດການເຮືອນຮູ້ລັກຍະນະຕ່າງ ຈຸດມຸ່ງໝາຍນັ້ນໄດ້ເປັນ

อย่างดี เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีให้กับสมาชิกกลุ่ม มีทักษะในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น มีทักษะในการทำงานเป็นกลุ่ม มีทักษะในการคิดวิเคราะห์เชิงสร้างสรรค์ มีทักษะในการแก้ปัญหาปัจจุบัน สร้างแก้ไข พัฒนาบุคคลิกภาพ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่เหมาะสม

ขนาดของกลุ่ม เวลาที่ใช้ และจำนวนครั้งสำหรับกิจกรรมกลุ่มศึกษา

ในการดำเนินการกิจกรรมกลุ่มศึกษายื่อมต้องมีการกำหนดขนาดของสมาชิกในกลุ่มว่า ควรมีจำนวนเท่าไรจะเหมาะสมและทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ ที่ตั้งไว้ ซึ่งในประเดิมดังกล่าวได้มีนักวิชาการได้ให้ข้อเสนอแนะว่าในการดำเนินการกิจกรรมกลุ่มศึกษา ควรมีสมาชิกในกลุ่มไม่เกิน 10 คน แต่ถ้ามีบุคคลที่สนใจในกิจกรรมจำนวนมากก็ควรมีการแบ่งเป็นกลุ่มย่อย ๆ ละไม่เกิน 10 คน และที่สำคัญควรมีการให้ความสำคัญกับองค์ประกอบที่影响กับความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่มและการร่วมมือในการทำงานของสมาชิกด้วย (Shaw, 1971) เพราะถ้าสมาชิกในกลุ่มมีปัญหาด้านความสัมพันธ์และไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม โอกาสที่กิจกรรมกลุ่มศึกษาจะประสบผลลัพธ์ตามเป้าหมายก็น้อยลงด้วย ในขณะที่นักวิชาการอีกบางส่วนได้ให้ข้อเสนอแนะว่าขนาดของสมาชิกในกลุ่มย่อมมีขนาดจำนวน 5 คน เป็นอย่างน้อยแต่บางครั้ง อาจกำหนดให้มีจำนวน 12-15 คนก็ได้ เพื่อเหตุผลทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ถ้ามีกลุ่มย่อยมากก็จะให้เกิดการลื้นเปลี่ยงมากไปด้วย และถ้ามีกลุ่มขนาดใหญ่เกินไป โอกาสที่สมาชิกจะมีส่วนร่วมกันลดน้อยลงและอาจทำให้กลุ่มแตกแยกกันง่ายขึ้น (Deighton, 1971; Ottaway, 1966) ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มศึกษาควรมีการพิจารณาเกี่ยวกับธรรมชาติของการปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกภายในกลุ่ม เนื่องจากขนาดของสมาชิกภายในกลุ่มที่แตกต่างกันย่อมส่งผลต่อกระบวนการปรับปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มที่แตกต่างกันไปด้วย ในกลุ่มที่มีสมาชิกมากเกินความจำเป็นอาจทำให้สมาชิกจะต้องทำงานข้ามกัน บางครั้นคาดหวังว่าจะรับผิดชอบทั้งหมดในขณะที่สมาชิกคนอื่นรู้สึกตับซ้องใจที่ไม่สูงนัก ไม่มีโอกาสได้ใช้ทักษะที่ตนเองมีอยู่ ดังนั้นขนาดของสมาชิกภายในกลุ่มที่เหมาะสมไม่ควรเกิน 15 คน ซึ่งขนาดของกลุ่มจะมีขนาดใหญ่หรือเล็กเท่าไหร่ก็ขึ้นอยู่กับความจำเป็นของสถานการณ์ จุดมุ่งหมายของกลุ่ม แหล่งที่จะให้ความช่วยเหลือในกลุ่ม และระดับวุฒิภาวะของบุคคลในกลุ่ม (คณเพชร ฉัตรศุภกุล, 2546; ชลธิชา ฤทธิ์เนติกุล, 2552; สาวิตศรี สาลีศิริ, 2552)

สำหรับประเดิมเกี่ยวกับเวลาและจำนวนครั้งที่ควรใช้ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มศึกษานั้น มีนักวิชาการได้ให้ข้อเสนอแนะว่าในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มศึกษาควรจัดสัปดาห์ละ 2 ครั้ง แต่ถ้าเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมมีน้อยอาจจัดสัปดาห์ละ 3 ครั้ง (Patterson, 2000) ในการกำหนดระยะเวลาของการดำเนินกิจกรรมกลุ่มศึกษานั้นขึ้นอยู่กับเป้าหมายของกลุ่มและธรรมชาติของสมาชิกกลุ่ม หากจัดกับสถาบันการศึกษาจำเป็นต้องพิจารณาถึงการจัดเวลาเรียน (คณเพชร ฉัตรศุภกุล, 2546) สำหรับจำนวนครั้งในการเข้ากลุ่มขึ้นอยู่กับเป้าหมายของกลุ่ม แต่อย่างน้อยที่สุดควรจะเข้ากลุ่มไม่น้อย

กว่า 8 ครั้ง ถ้ามากกว่านี้ได้ก็ยิ่งเป็นการดี (Trotzer, 1977) เวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษา ในแต่ละครั้งควรคำนึงถึงการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาและวัยของสมาชิกในกลุ่ม จำนวนครั้งในการเข้าร่วมไม่ควรจะต่ำกว่า 8 ครั้ง และควรจัดสัปดาห์ละ 2 ครั้ง (สาวิตรี ล้ำเลิศ, 2552) กิจกรรมกลุ่มศึกษาควรจัดสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที (خلالهیخا ฤทธิ์เนติกุล, 2552)

ดังนั้น ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มศึกษาจะต้องมีการพิจารณาเกี่ยวกับขนาดของกลุ่ม เวลาที่ใช้ และจำนวนครั้งเพื่อให้การดำเนินกิจกรรมบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และควรคำนึงถึงความลับพันธ์ของสมาชิกในกลุ่ม การร่วมมือในการทำงานของสมาชิก โอกาสความท้าทึงในการแสดงความคิดเห็น จุดมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่มศึกษา อายุของสมาชิกกลุ่ม ประสบการณ์ของสมาชิกกลุ่ม วุฒิการศึกษา ของสมาชิกกลุ่ม และความเหมาะสมของสภาพภารณ์ ทั้งนี้ขนาดของสมาชิกภายในกลุ่มควรมีขนาด 5-15 คน ใช้เวลาครั้งละ 30-60 นาที สัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง และใช้เวลาไม่เกิน 2 เดือน

ประโยชน์ของกิจกรรมกลุ่มศึกษา

ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มศึกษาฝึกประโยชน์ที่สำคัญ 4 ประการ คือ ประการที่ 1 ทำให้สมาชิกภายในกลุ่มเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านการรับรู้ทางความรู้สึก ประการที่ 2 ทำให้สมาชิกภายในกลุ่ม มีการตระหนักรู้ถึงความรู้สึกของตนเองและผู้อื่นมากขึ้น ตลอดจนเปิดเผยความรู้สึกมีความจริงใจและ เป็นไปตามธรรมชาติ มีการเปลี่ยนแปลงทางความสามารถในการควบคุมความรู้สึกต่าง ๆ ของตนเอง มีการแสดงที่ตรงกับความรู้สึกของตน ประการที่ 3 ทำให้สมาชิกภายในกลุ่มเกิดแนวทางในการสร้าง แรงจูงใจ มีความเข้าใจตนเอง รู้จักตัดสินใจด้วยตนเอง และประการที่ 4 ทำให้สมาชิกภายในกลุ่ม เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านทัศนคติทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ทำให้บุคคลยอมรับตนเองเข้าใจตนเอง และมีความมั่นคงยิ่งขึ้น ลดการสั่งสอนและควบคุมผู้อื่น มีส่วนร่วมในกิจกรรมมากขึ้น และมีความ รู้สึกเพิ่งพากันและกัน เนื่องในความสามารถของบุคคลมีการแก้ปัญหาโดยการทำงานเป็นกลุ่มและ เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม (Roger, 1970) นอกจากนี้ ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มศึกษาฝึกประโยชน์ ต่อบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีก 4 ประการ คือ ประการที่ 1 มีประโยชน์ต่อสมาชิกภายในกลุ่ม ที่สามารถสร้างคุณค่าในด้านพัฒนาการ เช่น สนองความต้องการขั้นพื้นฐานของบุคคล การสร้าง พัฒนาการทางด้านอารมณ์และสังคม การพัฒนาทางด้านทัศนคติ ความสามารถ ตลอดจนความเจริญงอกงามทั้งทางด้านความรู้และทักษะ ประการที่ 2 มีประโยชน์ต่อผู้นำกลุ่มที่มี ความสามารถสร้างคุณค่าด้านการวินิจฉัย เมื่อมีการทำกิจกรรมกลุ่มจะทำให้มีโอกาสที่จะสังเกตสมาชิกใน กลุ่มแต่ละคน ทำให้เกิดความเข้าใจเป็นอย่างดีในตัวของสมาชิกในกลุ่ม ประโยชน์ที่ 3 มีประโยชน์ต่อ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งมีคุณค่าในด้านการนำบัดและ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ในการ รวมกลุ่มของบุคคลจะมีค่าต่อการนำบัดและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่พึงประสงค์เป็นอย่างดี เช่น โรงพยาบาลและคลินิกจะนำวิธีทางกลุ่มไปใช้รักษาคนไข้โดยการนำบัดทางจิตวิทยากับคนไข้เป็นกลุ่ม และโรงเรียนที่นักเรียนมีปัญหาคล้ายคลึงกันอาจได้รับความช่วยเหลือโดยการให้คำปรึกษากลุ่ม

แต่สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาเพียงเล็กน้อยจะได้รับประโยชน์จากการร่วมกิจกรรมกลุ่ม เท่านั้น การพัฒนานิสัยของตนเอง เป็นต้น และประการที่ 4 มีประโยชน์ต่อชุมชน การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มจะช่วยให้นักเรียนมีโอกาสพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ทำให้บุคคลมีความสามารถมีคุณค่าสร้างประโยชน์ให้แก่โรงเรียนและชุมชนได้จากคุณประโยชน์ของกิจกรรมกลุ่มดังกล่าว ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยสมาชิกได้ร่วมทำกิจกรรมด้วยกันสามารถเข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะทำให้บุคคลได้พัฒนาตนเอง เพื่อให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (คอมเพชร ฉัตรศุภกุล, 2546) และการจัดกิจกรรมกลุ่มทำให้สมาชิกรู้สึกมีคุณค่าในตัวเอง รู้สึกว่าตนเองเป็นประโยชน์แก่สังคม อีกทั้งรู้สึกว่าตนเป็นที่ต้องการและได้รับการยอมรับจากกลุ่มสมาชิกเรียนรู้ที่จะเข้าใจตัวเองและผู้อื่น พร้อมทั้งมีการให้และรับการแบ่งปันประสบการณ์ที่หลากหลาย ได้รับกำลังใจจากกันและกันในอันที่จะพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้ามั่นคงต่อไป (สาวิตรี ล้ำเลิศ, 2552)

ดังนั้น การดำเนินกิจกรรมกลุ่มศึกษามีประโยชน์เป็นอย่างมากทั้งต่อสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรม และต่อบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยสมาชิกที่เข้าร่วมจะได้รับการรับรู้ตนเอง ตระหนักรู้ถึงความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น มีการสร้างแรงจูงใจ มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น รู้จักตัดสินใจด้วยตนเอง มีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อตนเองและผู้อื่น มีการยอมรับตนเองและผู้อื่น มีระเบียบวินัย มีคุณธรรมจริยธรรม สร้างค่านิยมตามที่สังคมยอมรับ และมีประโยชน์ต่อชุมชน คือผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีโอกาสพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ และมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในทางที่พึงประสงค์เป็นไปตามบรรทัดฐานทางสังคม เที่นคุณค่าของตนเอง และมีการสร้างประโยชน์ให้แก่ชุมชน เพื่อให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสกลนคร ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 200 คน จากโรงเรียนเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการตั้งแต่ปีที่ 1 และปีที่ 2 ของโครงการจำนวน 10 โรงเรียน ๆ ละ 20 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่มีคะแนนสูงจากการวัดด้วยแบบตัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการรังแกผู้อื่น และยินยอมเต็มใจในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษา และแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ เป็นกลุ่มทดลอง 10 คนและกลุ่มควบคุม 10 คน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายแบบหยินด้วยตา โดยกลุ่มทดลองเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษา และกลุ่มควบคุมเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาอิสลามของโรงเรียน

ເຄື່ອງມື່ອທີ່ໃໝ່ໃນການວິຈີຍ ແລະການພັນນາເຄື່ອງມື່ອ

1. ແບບຄັດກຮອງພຸດທິກຮມເສື່ອງຕ່ອກຮັງແກ່ຜູ້ອື່ນອອນນັກເຮັຍໃນໂຮງເຮັຍເອກະນຸສອນສາສນາອີສລາມໃນຈັງຫວັດສົງຂລາທີ່ຜູ້ວິຈີຍໄດ້ພັນນາຕັ້ງແຕ່ປີທີ່ 1 ໂອງໂຄຮກການ ໂດຍແບບຄັດກຮອງຕັ້ງກ່າວມື່ 2 ຫຼຸດທີ່ມີລັກຂະນະຂໍອຳຄຳມາຕ່າງກັນ ດືອນ ຫຼຸດທີ່ 1 ມີຂໍອຳຄຳມາ 26 ຊົ່ວໂມງ ເປັນການຄາມພຸດທິກຮມອອນນັກເຮັຍໃນສານາກາຮົມທີ່ເຫັນວ່າມີຫຼຸດທີ່ 1 ມີຂໍອຳຄຳມາ 28 ຊົ່ວໂມງ ເປັນການຄາມນັກເຮັຍວ່າເຄຍແສດງພຸດທິກຮມອ່າງນັ້ນທີ່ມີ່ ແລະປ່ອຍຄັ້ງແດ້ໃຫ້ ເຫັນ ການເຕະ ການຊັກຕ່ອຍ ແລະກາລ້ອຍເລີຍ ເປັນຕົ້ນ ທີ່ແບບຄັດກຮອງທັ້ງສອງໜຸດມີກະບວນການພັນນາທີ່ເໜືອນກັນທຸກປະກາດໂດຍນັກເຮັຍທີ່ມີພຸດທິກຮມເສື່ອງຕ່ອກຮັງແກ່ຜູ້ອື່ນ ດືອນ ນັກເຮັຍທີ່ແບບຄັດກຮອງທັ້ງສອງໜຸດຈຳແນກວ່າເປັນຜູ້ທີ່ມີພຸດທິກຮມເສື່ອງຕ່ອກຮັງ ທີ່ແບບຄັດກຮອງໜຸດທີ່ 1 ມີຄ່າຕັ້ງໜີຄວາມສອດຄລັ້ງ $0.80-1.00$ ມີຄ່າການທົດສອບທີ່ $2.98-12.44$ ໂດຍມີນັຍສຳຄັນທາງສົດທິທີ່ຮະດັບ $.000-0.003$ ແລະມີຄ່າສຳປະລິຫຼວງສໍາຄັນທີ່ $.33-70$ ແລະມີຄ່າຄວາມເຫຼືອມັນເທົ່າກັນ $.943$ ສ່ວນແບບຄັດກຮອງໜຸດທີ່ 2 ມີຄ່າຕັ້ງໜີຄວາມສອດຄລັ້ງເທົ່າກັນ 1.00 ມີຄ່າການທົດສອບທີ່ $7.27-18.65$ ໂດຍມີນັຍສຳຄັນທາງສົດທິທີ່ຮະດັບ $.000$ ທຸກໜັກ ແລະມີຄ່າສຳປະລິຫຼວງສໍາຄັນທີ່ $.28-.82$ ແລະມີຄວາມເຫຼືອມັນເທົ່າກັນ $.954$ (ເກຫຍຕະບັຍ ແລະທີມ ແລະ ອຸທີສ ສັງຫັກ, 2555)

2. ກິຈກຮມກລຸ່ມຕົກຫາທີ່ໃໝ່ໃນການປັບປຸງແລ້ວຢືນແລະລັດພຸດທິກຮມກາຮັງແກ່ຜູ້ອື່ນ ທີ່ຜູ້ວິຈີຍໄດ້ພັນນາຂຶ້ນດ້ວຍຕົນເອງໂດຍການຈັດປະຊຸມຮະດມສມອງ ແລະປັບປຸງຈາກກິຈກຮມກລຸ່ມຂອງ ຄມເພຣະລັດຖຸກຸກລ (2546) ພຣທີພີຍ ວັດນັພງໜ້ (2548) ແລະຫລືອີ້ຫາ ຄຸທອີເນີຕິກຸລ (2552) ພັດຈາກຜູ້ວິຈີຍຈັດເວົ້ວວິພາກໝີເພື່ອຮ່ວມກັນປະເມີນແລະພິຈານາລັກຂະນະ ສູປແບບ ແລະເນື້ອຫານອງກິຈກຮມກລຸ່ມຕົກຫາໃຫ້ມີຄວາມຫັດເຈນ ມີປະລິຫຼວງພາກ ແລະມີການບູຮານກາລກັບຫຼັກການແລະແນວດີດ້ອງຫຼັກການສາສນາອີສລາມ ໂດຍກິຈກຮມກລຸ່ມຕົກຫາດັ່ງກ່າວໃໝ່ເວລາໃນການທົດລອງ 15 ສັປດາທີ່ \sim 2 ຄັ້ງ \sim 60 ນາທີ ຮວມ 30 ຄັ້ງ ທີ່ເປັນກິຈກຮມທີ່ເນັ້ນກອບຮມໜັດເກາຕາມຮູປແບບອີສລາມທີ່ເນັ້ນການໃຫ້ຄວາມວັດທຳສາສນາທັງໃນເຮົາກັນຫຼັກການຄວັງຫາ ພັດຈາກປົງປັບປຸງ ແລະຫລັກຄຸນຮຽມຈິງຮຽມອີສລາມ ຮວມທັງກຳກັບກິຈກຮມກລຸ່ມຕົກຫາທີ່ແຕ່ຈະແຕກຕ່າງກັນທີ່ເນື້ອຫາທີ່ໃໝ່ໃນການຕົກຫາຮ່ວມກັນ ເຫັນ

- ກາຣະເມີດຫຼືການຮັງແກ່ຜູ້ອື່ນໂດຍການທຳຮ່າຍຮ່ວມກັນຈົ່ງເປັນມີບາດແພລເຖິງເປັນສິ່ງທີ່ສາສນາອີສລາມລັ້ງໜ້າມໂດຍເຕີດຫາດ ທີ່ເປັນນາບປະຫຼຸງອັນດັບທີ່ສອງໃນສາສນາອີສລາມຮອງຈາກການຕັ້ງກ່າວຕ່ອລ້ລອອ່ງ

- ກາຣະສ້າງຄວາມເດືອດຮ້ອນແລະລະເມີດຮູກຮານຜູ້ອື່ນຄືວ່າເປັນຄວາມນົກພຽງອອງຂອງຄວາມຄວັງຫາແລະຍັງເສື່ອງຕ່ອກຮັງການຕົກຫາ ໂດຍບຸຄຄລທີ່ມີພຸດທິກຮມຂອບຮັງແກ່ຜູ້ອື່ນຄືວ່າເປັນຄວາມຫົ່ວ່າທີ່ຈະຄູກສອບສວນແລະຈະຕ້ອງໜົດເຫຍດ້ວຍກັບຄວາມຕື່ອງເຫຼົາຫຼືກົດຕ່າງໆກ່າວກັບກິຈກຮມກລຸ່ມຕົກຫາ

- ຜູ້ຄວັງຫາທີ່ແທ້ຈົງຕ້ອງໄມ້ມີຄວາມປະພຸດທີ່ສ້າງຄວາມເດືອດຮ້ອນໃຫ້ກັບຄົນຮອບໜ້າງ

- อิสลามต่อต้านการสร้างความเป็นศัตรูต่อกัน และส่งเสริมให้สังคมมีความปรองดอง สามัคคี และให้เกียรติซึ่งกันและกัน

- การกล่าวไส้ร้าย การด่าว่า การนินทา และการล้อเลียนผู้อื่นเป็นการกระทำที่ต้องห้าม ผู้ฝ่าฝืนจะได้รับบทลงโทษอันแสนสาหัสยิ่งกว่าผู้ที่ไม่ยอมรับสิ่งของผู้อื่นและถือเป็นการก่ออาชญากรรมทางสังคมอีกด้วย เป็นต้น

3. กิจกรรมทางศาสนาอิสลามของโรงเรียน เป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนและลดพฤติกรรม การรังแกตามที่โรงเรียนกำหนดไว้ ซึ่งทั้ง 10 โรงจะมีกิจกรรมที่เหมือนกัน ได้แก่ กิจกรรมกล่าวคำ ตักเตือนและคำแนะนำหลังละหมาด (การลีมะสุกอสีระอุ) การฟังบรรยายธรรมทางศาสนาประจำสัปดาห์ การเข้ากิจกรรมกีယามุลลัยน์ประจำเดือน (ให้นอนที่มัสยิดแล้วตื่นนอนประมาณ 02.00 น. เพื่อร่วมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การคิดໄตรร่องเกี่ยวกับการกระทำที่เป็นบาปแล้วขออภัยโทษจากอัลลอห์ และการละหมาดกีယามุลลัยน์ เป็นต้น) โดยใช้เวลาในการดำเนินการ 15 สัปดาห์

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยทดลองจริง (True Experimental Research) โดยกำหนดให้กลุ่มทดลองได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษา และกลุ่มควบคุมเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาอิสลามของโรงเรียน ซึ่งดำเนินการทดลองแบบกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่แท้จริง วัดก่อนและหลังการทดลอง (True Control Group, Pre-test Post-test Design) (Campbell & Rssso, 1999)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทดสอบวัดระดับพฤติกรรมการรังแกก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาและกิจกรรมทางศาสนาอิสลามของโรงเรียน (Pre-test) ทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ด้วยแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการรังแกผู้อื่นของนักเรียน แล้วนำผลการสอบมาตรวัดให้คะแนน

2. ดำเนินการจัดกิจกรรมกลุ่มศึกษา (ยาลาเกาะอุ) ตามแผนการดำเนินการที่กำหนดไว้ สำหรับกลุ่มทดลอง โดยมีครูของโรงเรียน ซึ่งเป็นนักวิจัยผู้ช่วยที่ผ่านการอบรมเกี่ยวกับเทคนิคการจัดกิจกรรมกลุ่มศึกษาแล้ว เป็นผู้ดำเนินการทดลองและผู้วิจัยเป็นผู้สังเกตการณ์ และบางโอกาสผู้วิจัยได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาเข่นกัน โดยใช้เวลาในการทดลอง 15 สัปดาห์ ๆ ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 60 นาที รวม 30 ครั้ง ทุกเย็นวันจันทร์และวันพุธทั้งหมด (เวลาหลังละหมาดอัสรี ซึ่งเป็นการละหมาดช่วงเย็นหลังเลิกเรียน) และให้กลุ่มควบคุมเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาอิสลามของโรงเรียนตามที่โรงเรียนได้กำหนดแผนการดำเนินการไว้ โดยใช้เวลา 15 สัปดาห์

3. ทดสอบวัดระดับพฤติกรรมการรังแกหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาและกิจกรรมทางศาสนาอิสลามของโรงเรียน (Post-test) ทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ด้วยแบบคัดกรองพฤติกรรมเสี่ยง

ต่อการรังแกผู้อื่นของนักเรียน หลังจากดำเนินการทดลองแล้วประมาณ 4 เดือน (เนื่องจากข้อคำถามในแบบคัดกรองเป็นการสอบถามพฤติกรรมย้อนหลัง 6 เดือนและตามคู่มือการใช้แบบคัดกรองที่ผู้วิจัยได้พัฒนาในปีที่ 1 ของโครงการ)

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยพิทักษ์สิทธิผู้เข้าร่วมในการวิจัยโดยคำนึงถึงความยินยอมและสิทธิของกลุ่มตัวอย่าง และผู้ปักครองของกลุ่มตัวอย่างเป็นหลัก โดยทำหนังสือขออนุญาตผู้อำนวยการสถานศึกษาและบิดาแม่ตามตัวผู้ปักครองของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยแนะนำตัว บอกวัตถุประสงค์ของการวิจัย อธิบายเกี่ยวกับรูปแบบ ลักษณะ และเนื้อหาของกิจกรรมกลุ่มศึกษา และวันเวลาของกิจกรรมกลุ่มศึกษาให้นักเรียนได้เข้าใจก่อนตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว ด้วยความสมัครใจ โดยได้เน้นให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้งจนสิ้นสุดของกิจกรรม การดำเนินการ และข้อมูลที่ได้รับจากการทดลองครั้งนี้ถือเป็นความลับ การนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ จะนำเสนอในภาพรวม ไม่มีการเปิดเผยชื่อและนามสกุลที่แท้จริง กลุ่มตัวอย่างสามารถแจ้งข้อกังวลจากการวิจัยได้ตลอดเวลา ก่อนที่การวิจัยจะสิ้นสุดลง โดยไม่ต้องให้ข้อมูลหรือคำอธิบายใด ๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมอาร์ (R Program) โดยวิเคราะห์หาข้อมูลภาคบรรยายโดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการรังแกระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยหาค่าการทดสอบที่ที่กลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระต่อกัน (Independent Samples t-test) และเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการรังแกของกลุ่มทดลองระหว่างก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาโดยหาค่าการทดสอบที่ที่กลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน (Paired Samples t-test)

เกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย

ผู้วิจัยได้เลือกใช้เกณฑ์สำหรับการแปลความหมายค่าเฉลี่ยตามแนวคิดของ เกย์ตรัชัย และพีม (2553) กล่าวคือ “0.00-0.49” หมายถึง น้อยที่สุด “0.50-1.49” หมายถึง น้อย “1.50-2.49” หมายถึง ปานกลาง “2.50-3.49” หมายถึง มาก และ “3.50-4.00” หมายถึง มากที่สุด

ผลการวิจัย

1. นักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาและนักเรียนกลุ่มควบคุมที่เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาอิสลามของโรงเรียนมีพัฒนาระบบการรังแกที่ไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1: การเปรียบเทียบพฤติกรรมการรังแกก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่ม	Mean Score	S.D.	n	t-test	p-value
กลุ่มทดลอง	3.64	0.26	100		
กลุ่มควบคุม	3.60	0.19	100	1.458	0.147

P>.05

2. นักเรียนกลุ่มควบคุมที่เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาอิสลามของโรงเรียนมีพฤติกรรมการรังแกลดน้อยลงหลังเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาอิสลามของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2: การเปรียบเทียบพฤติกรรมการรังแกระหว่างก่อนเข้าร่วมและหลังเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มควบคุม

กิจกรรมทางศาสนา	Paired Differences			t-test	p-value
	ของโรงเรียน	Mean	S.D.	Std. Error Mean	
ก่อน-หลัง	0.96	.579	.058	157.00***	0.000

***P<.001

3. นักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษามีพฤติกรรมการรังแกลดน้อยลงหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3: การเปรียบเทียบพฤติกรรมการรังแกระหว่างก่อนเข้าร่วมและหลังเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มทดลอง

กิจกรรมกลุ่มศึกษา	Paired Differences			t-test	p-value
	Mean	S.D.	Std. Error Mean		
ก่อน-หลัง	1.75	.528	.053	62.421***	0.000

***P<.001

4. นักเรียนกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษามีพฤติกรรมการรังแกลดน้อยลงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาอิสลามของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4: การเปรียบเทียบพฤติกรรมการรังแกหลังเข้าร่วมกิจกรรมระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ក្រុម	Mean Score	S.D.	n	t-test	p-value
ក្រុមអតិថិជន	2.68	0.26	100		
ក្រុមគ្រប់គ្រង	1.84	0.42	100	16.929***	0.000

***P<.001

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้ทำให้ได้ข้อค้นพบที่สำคัญว่าการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษา (ชาลาเกะชู) และกิจกรรมทางศาสนาอิสลามของโรงเรียนสามารถลดและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมการรังแกของนักเรียนได้ทั้งสองวิธี แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าการแก้ปัญหาโดยใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษา (ชาลาเกะชู) สามารถแก้ไขปัญหาและลดพฤติกรรมการรังแกได้มากกว่ากิจกรรมทางศาสนาอิสลามของโรงเรียนซึ่งเป็นการยืนยันได้ว่าการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษา (ชาลาเกะชู) สามารถแก้ไขปัญหาและลดพฤติกรรมการรังแกได้จริงและดีกว่ากิจกรรมทางศาสนาอิสลามของโรงเรียน ทั้งนี้เป็น เพราะว่าการจัดกิจกรรมกลุ่มศึกษา (ชาลาเกะชู) เป็นการใช้กระบวนการเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการรังแกผู้อื่นได้เห็นผลกระบวนการรังแกผู้อื่นและได้เข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและผลลัพธ์ทางศาสนาอิสลาม รวมทั้งเป็นการนำเทคโนโลยีการทางศาสนาที่เรียกว่า “ชาลาเกะชู” เป็นแนวทางหลักในการดำเนินการแก้ไขพฤติกรรมการรังแกดังกล่าวที่มีการนำองค์ความรู้ด้านศาสนาและหลักการศาสนามาพูดคุยและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายของการจัดกิจกรรมกลุ่มศึกษาที่ต้องการให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีการวิเคราะห์พฤติกรรมของตนเองและผู้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเพื่อนนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมที่ดีที่พึงประสงค์ต่อไป โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ทางทักษะและการลงมือปฏิบัติจริง ดังที่ Traxler & North (1966) กล่าวว่าการดำเนินกิจกรรมกลุ่มทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมตามที่ต้องการและตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เป็นการสร้างเรื่องราวประสบการณ์ที่แตกต่างไปจากประสบการณ์เดิมที่ได้รับ พัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพของตนเอง เพื่อการปรับตัว การบำบัด รักษาความเจริญของงานของบุคคลและกลุ่ม สาวิตรี ล้าเลิศ (2552) และ ชลธิชา ฤทธิ์เนติกุล (2552) กล่าวว่าการจัดกิจกรรมกลุ่มเป็นการจัดประสบการณ์และร่วมลงมือปฏิบัติการเพื่อแก้ไขปัญหา โดยให้เกิดทักษะและการเรียนรู้ด้วยตนเอง แล้วนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาตนเอง รวมทั้งนำไปปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของตนเอง

นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมกลุ่มศึกษาดังกล่าวยังทำให้นักเรียนที่เข้าร่วมมีความเข้าใจความรู้สึกและผลกระทบที่เกิดขึ้นทั้งกับนักเรียนที่ถูกรังแกและตนเองที่ไปรังแกผู้อื่น จนทำให้ตนเองมีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมที่ดีต่อไป ดังที่ Roger (1970) กล่าวว่าการจัดกิจกรรมกลุ่มศึกษาทำให้ผู้เข้าร่วมเกิดการรับรู้ เข้าใจ และตระหนักรถึงความรู้สึกของตนเองและผู้อื่นมากขึ้น สามารถ

ควบคุณดูนเอง และเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านทัศนคติและพฤติกรรมตามที่เป้าหมายที่กำหนดไว้ คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2546) ศึกษา พบว่า การดำเนินกิจกรรมกลุ่มเป็นการเสริมสร้างพัฒนาการ ด้านอารมณ์และสังคม ด้านทัศนคติ และการปรับเปลี่ยนนิสัย บุคลิกภาพ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เรียนรู้เรื่องการปฏิบัติดนในสังคมและการควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์ เด็กผู้อื่น สามารถ ปรับตัวเข้ากับสมาชิกในกลุ่ม และแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม และ Nelson-Jone (1992) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมกลุ่มทำให้สมาชิกเกิดทักษะทางสังคม กล้าแสดงออก ขัดข้อขัดแย้งในใจ สามารถ ควบคุณดูนเอง รู้จักเป็นผู้ให้และผู้รับ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง รู้จักสิทธิของตนเองและ ผู้อื่น และปรับตัวเองให้เข้ากับผู้อื่น

รวมทั้งการจัดกิจกรรมกลุ่มศึกษา (สาขาวิชาภาษา) ยังเป็นวิธีการและกระบวนการในการปลูกฝัง จิตสำนึกที่ดีงามโดยผ่านกระบวนการขัดเกลาและปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีตามวิถีอิสลาม ซึ่งเป็นกระบวนการ การที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้สึกผิดชอบชั่วดี รู้ว่าอะไรควรอะไรไม่ควร และส่งเสริมให้นักเรียน มีความรู้สึกสะอาดตื่บarpaหรือต่อการกระทำที่ไม่ดีหรือที่ผิดหลักการผิดศีลธรรมและบรรทัดฐานทาง สังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า กระบวนการขัดเกลาจิตใจและจิตสำนึกมีผลต่อการพัฒนาพฤติกรรม ของบุคคลให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สังคมต้องการ เป็นการอบรมให้รู้ระเบียบสังคม เป็นการปลูกฝังระเบียบวินัย เป็นการปลูกฝังความมุ่งหวังในชีวิตตามที่กลุ่มย้อมรับ และเพิ่มทักษะ ในการดำเนินชีวิต (Broom & Selznick, 1981; Cohen & Orbuch, 1990; ปพานิช วิจิตรวนนา, 2547; วีเลลักษณ์ เสรีตรถวุล, 2552) เป็นกระบวนการที่มีการนำหลักการศาสนาอิสลามมาประยุกต์ใช้ ในการสร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนักรู้นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษา เพราะมุสลิม ทุกคนต้องสำนึกรู้และตระหนักรู้ตลอดเวลาว่าการศึกษาด้านหลักการศาสนาอิสลามเป็นหน้าที่ที่มุสลิม ต้องศึกษาหาความรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการศรัทธา หลักปฏิบัติ และหลักคุณธรรม จริยธรรม เพื่อยึดถือเป็นระบบแห่งชีวิต และเกิดความเจริญงอกงามทั้งในด้านความรู้ทักษะและ กระบวนการ ตลอดจนเกิดเจตคติที่ดีอย่างต่อเนื่อง และสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่าง ถูกต้อง สามารถพัฒนาตนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามหลักการ ความเชื่อ และวิธีการทางศาสนา อิสลาม ที่มุ่งเน้นให้มีคุณลักษณะนิสัย ด้านนิยม เจตคติ พฤติกรรม และการฝึกปฏิบัติศาสนกิจใน ชีวิตประจำวัน (อิบราราหีם ณรงค์รักษ์ษาเบต, 2546; มัลลัน มาหะมะ, 2552) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ หลักการศาสนาอิสลามเป็นสิ่งสำคัญสำหรับเยาวชนมุสลิม เพราะสามารถป้องกันตนเองจากปัญหา ต่าง ๆ ได้ เนื่องจากความรู้เป็นสิ่งที่จะช่วยป้องกันไม่ให้หลงไปกับสภาพแวดล้อมและกระแสสังคม ทำให้เยาวชนมุสลิมมีความนอบน้อมก่อตน และมีวิธีชีวิตตามกรอบที่ศาสนาอิสลามกำหนดไว้ (เกย์ตรชัย และทีม และ ดลມนรรจ์ บากา, 2553) บุคคลที่มีพฤติกรรมที่ถูกต้องตามครรลอง ครองธรรมของสังคมล้วนได้รับอิทธิพลมาจากการความรู้เข้าใจ การยอมรับค่านิยมและบรรทัดฐานของ สังคม (ดุจเดือน พันธุนาริน, 2546; ปพานิช วิจิตรวนนา, 2547; วีเลลักษณ์ เสรีตรถวุล, 2552) เยาวชน มุสลิมที่มีพฤติกรรมเป็นไปตามบรรทัดฐานของสังคมและตามหลักการศาสนาอิสลามมักเป็น

ເຍວາຫນມຸສລິມທີ່ມີຄວາມຮູ້ຄວາມເຂົ້າໃຈໃນຫຼັກຄໍາສົນຂອງຄາສນາອີສລາມ ມີການປົງບັດກິຈกรรมທາງ
ຄາສນາອ່າງເຄື່ອງຄົດ ໄດ້ຮັບການປູກັງຄຸນອຽມຈິງອຽມອີສລາມ ແລະໄດ້ຝ່າງກະບວນການພັນນາ
ບຸກຄົກພາບ ແລະຄຸນອຽມທາມທີ່ຫຼັກການຄາສນາອີສລາມກຳໜັດໄວ້ (ກັກຄືນ ແກພົງຄົ, 2548; ມັສລັນ
ມາຮະມະ, 2552) ຮະດັບຄວາມຮູ້ດ້ານຄາສນາ ຮະດັບການອ່ອມເລື່ອງດູແບບອີສລາມ ການເຂົ້າຮ່ວມກິຈกรรม
ທາງຄາສນາອີສລາມ ແລະການເຂົ້າຮ່ວມອ່ອມເກີ່ມກັບຄາສນາອີສລາມມີຄວາມສັມພັນຮັກບັນພຸດຕິກຣມ
ທາມວິຊີອີສລາມອ່າງມືນຍືສຳຄັນທາງສົດຕິ ໂດຍກຸ່ມເຍວາຫນໄທມຸສລິມທີ່ມີພຸດຕິກຣມຕາມວິຊີອີສລາມ
ໃນສັດສວນທີ່ສູງກວ່າກຸ່ມອື່ນ ຈຸ່າ ໄດ້ແກ່ ກຸ່ມເຍວາຫນທີ່ມີຄວາມຮູ້ດ້ານຄາສນາອີສລາມອູ່ໃນຮະດັບສູງ
ກຸ່ມເຍວາຫນທີ່ໄດ້ຮັບການອ່ອມເລື່ອງດູແບບອີສລາມໃນຮະດັບສູງ ກຸ່ມເຍວາຫນທີ່ເຄີຍເຂົ້າຮ່ວມກິຈกรรม
ທາງຄາສນາອີສລາມເປັນປະຈຳ ແລະກຸ່ມເຍວາຫນທີ່ເຄີຍເຂົ້າຮ່ວມອ່ອມເກີ່ມກັບຄາສນາອີສລາມເປັນ
ປະຈຳ (Laheeem, 2013) ແລະການສັງເສົາໃຫ້ເຍວາຫນມີໂຄກສາເຂົ້າຮ່ວມກິຈกรรมພັນນາຕັກຍົກພາບ
ໂດຍເນັ້ນຫຼັກຄຸນອຽມຈິງອຽມອີສລາມສາມາຮັບປັບປຸງກັນແລະແກໍໄປປັນຫາພຸດຕິກຣມກ້າວຮ້າວຂອງ
ເຍວາຫນໃນສາມຈັງຫວັດໝາຍແດນກາຕິໄຕ້ (ເກຫຍຕະບັຍ ແລະທີມ ແລະ ດລມນຮຈນ໌ ບາກາ, 2554)

ດັ່ງນັ້ນ ອາຈກລ່າວໄດ້ວ່າການຈັດກິຈกรรมກຸ່ມຕິກິຫາເປັນວິຊີກາຮ່ານີ້ທີ່ສາມາຮັບປັບປຸງກັນແລະ
ລົດພຸດຕິກຣມກາຮັບແກ້ໄຂຂອງນັກເຮືອນໄດ້ ຊິ່ງເປັນການດຳເນີນກາຮອຍ່າງເປັນຮະບບແລະອາຫັນຄວາມ
ຮ່ວມມືອັກນຸບຄົດທີ່ເກີ່ມກັບທຸກຝ່າຍ ດັ່ງກຳລ່າວ່າທີ່ວ່າການແກ້ໄປປັນຫາພຸດຕິກຣມທີ່ໄມ່ເໝາະສົມຄວາມໃໝ່
ວິຊີກາຮ່ານທີ່ໜ້າກ່າຍແລະດຳເນີນກາຮອຍ່າງເປັນຮະບບ ຮວມເລີ່ມຕົ້ນອາຫັນຄວາມຮ່ວມມືອັກທຸກຝ່າຍສັນ
ໃນສັງຄມ ເຍວາຫນຄວາມໃໝ່ຮັບການອ່ອມເນວທາງທີ່ຢູ່ກ້ອອງ ມີວິຊີກາຮັບເນີນສ້າງສຣາດ ມີການປະປຸດ
ຕົນເປັນແບບອ່າງທີ່ດີ ແລະທີ່ສຳຄັນຄວາມມີການສອນຄາສນາ ການຝຶກອ່ອມຮະເບີຍບວນຍີ ແລະຈັດໂຄງການ
ອ່ອມເຍວາຫນກຸ່ມທີ່ມີປັນຫາເປັນພິເຕະຍ ນອກຈາກນີ້ ແນວທາງການແກ້ໄປປັນຫາພຸດຕິກຣມດັ່ງກ່າວຍັງເນັ້ນ
ກະບວນການບັດເກລາຈິຕິ ອາຮມນີ້ ສຕິປັນຫາ ແລະຈິຕິວິຫຼຸງຫຼາມທາງຄາສນາອີສລາມມາເປັນແນວທາງ
ຫຼັກໃນການດຳເນີນກາຮ່ານ (ເກຫຍຕະບັຍ ແລະທີມ ແລະ ດລມນຮຈນ໌ ບາກາ, 2553) ການກະທຳພິດອອກເຕັກ
ນັ້ນເປັນພລມາຈາກທີ່ຕ້າງເຊື່ອມຮ່ວງເຕັກແລະສັງຄມອ່ອນຕ້າລົງຫຼືແຕກກັບໄປ ດັ່ງນັ້ນ ຄວາມໃຊ້ຕ້າງເຊື່ອມດ້ານ
ຄວາມຮູ້ສຶກຜູກພັນ ການທຸ່ມເທິ ແລະຄວາມເຊື່ອຄືອມາເປັນແນວທາງໃນການແກ້ໄປປັນຫາດັ່ງກ່າວ ກ່າວ່າດີອີ
ຄວາມຮູ້ສຶກຜູກພັນຫຼືອຄວາມຮູ້ສຶກພົດຍອບຫຼັວດ ອັນເປັນຄວາມຮູ້ສຶກທີ່ດຳເນີນເລີ່ມຕົ້ນພລປະໂຍ້ໜີສ່ວນຮ່ວມມາກາກວ່າ
ພລປະໂຍ້ໜີສ່ວນຕ້າວ ນັ້ນດີອີ ການຮັບເຂົ້າຮ່ວມກິຈການທັດສຽນອອງສັງຄມເຂົ້າໄວ້ໃນຫຼັກຄົດ ການທຸ່ມເທັນສັງຄມ
ໃຫ້ພົດໄປກັບກິຈกรรมຍ່າງໃດອ່າງໜຶ່ງຫຼືກິຈກາຮ່ານທີ່ສັງຄມຍອມຮັບ ຍ່ອມ່ວຍລົດໂຄກສ
ຫຼືອຍັບຍັງໄມ້ໃຫ້ບຸກຄົດກະທຳພິດໄດ້ອ່າງໜຶ່ງ ແລະຄວາມເຊື່ອຄືອີ່ມທີ່ມີຕ່ອບຮັດທັດສຽນທາງສັງຄມ ນັ້ນດີອີ
ຄັບບຸກຄົດມີຄວາມເຊື່ອຄືອບຮັດທັດສຽນອອງສັງຄມ ການກະທຳພິດຍ່ອມເກີດຫັ້ນໄດ້ຍາກ ແຕ່ຄັບບຸກຄົດມີຄວາມ
ເຊື່ອຄືອບຮັດທັດສຽນອອງສັງຄມນ້ອຍລົງເທົ່າໄຣ ເຂົ້າຍິ່ງມີແນວໄນ້ມີຈະລະເມີດກວ່າເກັນທີ່ແລະກະທຳພິດ
ມາກັ້ນເທົ່ານັ້ນ (Hirschi, 1982)

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นเป็นประโยชน์สำหรับเป็นแนวทางหนึ่งในการแก้ไขปัญหา ป้องกัน ปัญหา และลดปัญหาพฤติกรรมการรังแกผู้อื่นของนักเรียนได้ โดยผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้อง มีความตระหนักและให้ความสำคัญกับการนำโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มศึกษา (ยาลาเกะยุ) มาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนตามปกติหรือจัดเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้แก่นักเรียน เนื่องจาก กิจกรรมกลุ่มศึกษาหรือ “ยาลาเกะยุ” เป็นแนวทางที่เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิตของมุสลิม ทุกสังคมทุกสาขาอาชีพนำมาใช้เป็นกิจกรรมหลักที่ควรได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนให้ดำเนินการ โดยโรงเรียนอาจใช้แบบตัดกรองพฤติกรรมเสี่ยงต่อการรังแกผู้อื่นมาสอบวัดนักเรียนก่อน แล้วนำ นักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มศึกษา (ยาลาเกะยุ) ต่อไป เพื่อเป็นแนวทาง หนึ่งที่ใช้ในการป้องกันและจัดการเกี่ยวกับปัญหาพฤติกรรมการรังแกกันของนักเรียนในโรงเรียนอย่าง เป็นรูปธรรม ก่อนจะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นจนถลายเป็นปัญหาของสังคม และช่วยกันหาแนวทาง แก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างทันท่วงที ดังแนวคิดทฤษฎีดังกล่าวข้างต้นที่แสดงให้เห็นว่าถ้าเยาวชน มีความผูกพันต่อสังคมหรือต่อสถานบ้านของสังคมมากเพียงใด โดยเฉพาะสถานบ้านทางศาสนา ก็จะสามารถ ระงับบัญชีการกระทำผิดได้มากขึ้นหรือไม่กระทำการ เด็กและเยาวชนจะมีอิสระที่จะกระทำการได้เมื่อ ความผูกพันกับระเบียบทางสังคมได้ถูกทำลายลง และการแสดงพฤติกรรมการรังแกเป็นผลของ ปฏิสัมพันธ์ทางครอบครัว คือ ถ้าเด็กขาดการสนับสนุนจากครอบครัวจะมีแนวโน้มไปสู่ความเป็นปฏิปักษ์ ต่อกันหมาย ซึ่งจะนำไปสู่การกระทำผิดกฎหมายและการคุกษาลงโทษกับผู้ที่มีความประพฤติเบี่ยงเบน

คำขอบคุณ

ขอขอบคุณกองทุนวิจัยคณบดีศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่สนับสนุนอุดหนุน การวิจัยในครั้งนี้

ເອກສາຮ້າງຈີງ

- ກາຮີມະທີ ແລະ ທີມ ແລະ ດວມນີ້ ຈົກສັ່ງ. (2554). ປັຈຍທີ່ພາກຮົນພຸດີກຣມກາຮັງແກບອອນນັກຮັບຮັງ
ບັນປະນົມຄົມຄາສຕ່ວມນຸ່ຍຄາສຕ່ວ, 17(4), 625-642.
- ເກຍຕຮ້າຍ ແລະ ທີມ ແລະ ດລມນຮຈນ໌ ບາກາ. (2553). ກາຮີກາວົງກົດທີ່ວິທີບອນເຍວານໄທມຸສລົມເພື່ອ¹
ເສົມສ້າງສັນຕິສູນໃນສາມຈັງຫວັດຫາຍແດນກາກໃດໆ. ວາຮສາຮ້າງຄານຄວິນທີ່ ລັບສັນຄົມຄາສຕ່ວມນຸ່ຍຄາສຕ່ວ, 16(6), 973-988.
- ເກຍຕຮ້າຍ ແລະ ທີມ ແລະ ດລມນຮຈນ໌ ບາກາ. (2554). ປັຈຍເສີ່ງທີ່ສັງຄົມຕ່ອພຸດີກຣມກ້າວຮ້າວຂອງ²
ເຍວານໄທມຸສລົມໃນສາມຈັງຫວັດຫາຍແດນກາກໃດໆ. ວາຮສາພັ້ນບວກຄາສຕ່ວ, 51(3), 5-90.
- ເກຍຕຮ້າຍ ແລະ ທີມ ແລະ ອຸທີສ ສັງບັດນ໌. (2555). ຄວາມສົມພັນອື່ນຮ່ວາງປັຈຍຄຸນລັກພະທາງຈິຕ ປັຈຍ
ກາຮົມເລື່ອງດູຂອງຄຣອບຄຣວ ແລະ ປັຈຍອີທີພລຄວາມຮຸນແຮງກັບພຸດີກຣມກາຮັງແກບ
ອອນນັກຮັບຮັງເຍວານໄທມຸສລົມໃນຈັງຫວັດສົງລາ. ວາຮສາຕິບປາສຕ່ວມ
ມາວິທາຍາລັຍສົງຄານຄວິນທີ່, 4(2), 65-82.
- ເກຍຕຮ້າຍ ແລະ ທີມ. (2553). ກາຮີເຄຣະທີ່ຂ້ອມຸລກກາຮີວິຊ້ເທິງບຣິມານດ້ວຍໂປຣແກຣມ R ແພັກເຈ R
commander. ສົງລາ: ມາວິທາຍາລັຍສົງຄານຄວິນທີ່.
- ເກຍຕຮ້າຍ ແລະ ທີມ. (2554). ພຸດີກຣມກາຮັງແກກັນຂອງນັກຮັບຮັງ. ວິທາຍາສາຮ້າງເກຍຕຮ້າຍຄາສຕ່ວມ
ສັນຄົມຄາສຕ່ວ, 32(1), 158-166.
- ຄມເພຂຮ ຜັດຮຸກກຸລ. (2546). ກິຈກະນົມກຸ່ມໃນໂຮງເຮັດ. (ພິມທີ່ 5). ກຽງເທິງ: ພັດນາຕີກາຫາ.
- ໜລອີ້ຈາ ອຸທີ່ເນີຕິກຸລ. (2552). ຜລບອກກິຈກະນົມກຸ່ມທີ່ມີຕ່ອເຈັດຕິດ້ານຄຸນຄ່າພວກມາຈີຂອງນັກຮັບຮັງທີ່. ວິທາຍານິພນອົງວິທາຄາສຕ່ວມ
ມາວິທາຍາລັຍບູຮາພາ. ຂລບູ: ມາວິທາຍາລັຍບູຮາພາ.
- ນັ້ງການຕ ເກີຍຄຣີ. (2547). ກາຮີເຮັດພຸດີກຣມຂອງຕົວແບບໃນກາຮົມກ້າວຮ້າວຂອງ³
ນັກຮັບຮັງທີ່ 5 ໂຮງເຮັດເມື່ອພ້ທຍາ. ວິທາຍານິພນອົງວິທາຄາສຕ່ວມມາບັນທຶກ.
ມາວິທາຍາລັຍບູຮາພາ. ຂລບູ: ມາວິທາຍາລັຍບູຮາພາ.
- ດຸຈເດືອນ ພັນອຸມນາວິນ. (2546). ກລຍຸທົ່ວໂລບຄຣວໄທຢແກວິກຖຈຈິຍອຣມສັງຄມ. ວາຮສາ
ພັ້ນບວກຄາສຕ່ວມ, 50(3), 1-20.
- ທັກນີ້ ຕະກູລຄຸກ້າຍ. (2547). ຜລກາໃຫ້ຄຳປົກກະກຸ່ມແບບພິຈານາເຫຼຸມລ ອາຮມນີ້ ແລະ ພຸດີກຣມ
ທີ່ມີຕ່ອກາຮົມກ້າວຮ້າວໃນທັນເຮັດ. ວິທາຍານິພນອົງວິທາຄາສຕ່ວມມາບັນທຶກ. ມາວິທາຍາລັຍ
ບູຮາພາ. ຂລບູ: ມາວິທາຍາລັຍບູຮາພາ.
- ປຳເນົຟ ສູງຕົວນາ. (2547). ມນຸ່ຍກັບສັງຄມ. ກຽງເທິງ: ມາວິທາຍາລັຍເກຍຕຮ້າຍຄາສຕ່ວມ.
- ພຣທີ່ພ ທຣຍພສິນ. (2532). ກາຮີເກພຸດີກຣມກຳລັກແສດຂອອກທີ່ເໜັກສົມເພື່ອລົດພຸດີກຣມກ້າວຮ້າວ
ຂອງນັກຮັບຮັງທີ່ 2 ໂຮງເຮັດມັຍມຕ່ານສໍາໄງສ ຈັງຫວັດສຸມທຽບປະກາງ. ປຣິມູນາ

นิพนธ์การศึกษาทางบัณฑิต. มหาวิทยาลัยครินครินทร์วิโรฒ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยครินครินทร์วิโรฒ.

พรพิพย์ วัฒนพงษ์. (2548). ผลของกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อความคลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนรัตนนาธิเบศร์ จังหวัดนนทบุรี ปีการศึกษา 2547. ปริญญาаниพนธ์ วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ.

ภักดินี แบกพงศ์. (2548). การศรัทธาในอิสลามกับพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวไทย มุสลิมในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์คิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ปีตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

มัลลัน มหามะ. (2552). อิสลาม: วิถีแห่งชีวิต. สงขลา: โฟ-บาร์ด.

วิมลรัตน์ คำวังนัง. (2544). เปรียบเทียบผลของการฝึกดนตรีไทยและการควบคุมตนเองที่มีต่อ พฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนปราจีนบก洋洋 จังหวัด ปราจีนบก. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยปรพ. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยปรพ.

วีโวเล็กซ์ยน์ เสรีตระกูล (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อความเป็นปีกแฝ່นของครอบครัวตามทัศนะของวัยรุ่นไทย. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ศิริลักษณ์ พินพาทย์. (2545). ผลการใช้โปรแกรมการฝึกพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์เพื่อพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์และลดความก้าวร้าวของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มาจากการครอบครัวแตกแยก. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.

สมบัติ ตาปีญญา. (2549). การสำรวจปัญหาการรังแกกันของนักเรียน. เรียงใหม่: มหาวิทยาลัย
เบร์ยงใหม่.

สาวิตรี ล้ำเลิศ. (2552). การศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวและการพัฒนาโปรแกรมการควบคุมตนเองเพื่อลดพฤติกรรมก้าวร้าวของเยาวชนหญิงที่กระทำความผิด. ปริญญาดุษฎีการศึกษา มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยคริสตจักรวิโรฒ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยคริสตจักรวิโรฒ.

สุพัตรา พันธุร. (2546). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมการรักษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. ปริญญาดุษฎีการศึกษาทางบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ.

ສຸພັດຈິນ ສອນຈັນທົ່ງ. (2542). ພັດທະນາ ໂດຍຄະດີ ທີ່ມີຕ່ອງການລົດພຸດຕິກວດກໍາວຽກຂອງນັກເຮັຍນ
ຫັນມັດຍມຕິກໍາປັບປຸງທີ່ 2. ວິທານິພົນຮົດກາຮົດຕິກໍາປັບປຸງທີ່ 2. ມາຮັດວຽກລັບປຸງ. ພົມບູຮຸ: ມາຮັດວຽກລັບປຸງ.

ອິນຣາເຊີມ ຄະຮັດວຽກເບີຕ. (2546). ປະວັດທິກາຮົດຕິກໍາປັບປຸງ. ປັດຕະນີ: ມາຮັດວຽກລັບປຸງສົງລານຄຣິນທົ່ງ.

Adams, M. (2003). The Bullying Starts Here. *Home Life*, 10, 40-44.

Barone, F. (2001). *How to Bully Proof Your School*. Eau Claire, WI: the Otter Creek Institute.

Beane, A. (2003). *Steps to Implementing a System-Wide or School-Wide Bully-Free Program*. Minneapolis, MN: Free Spirit.

Bennet, M.E. (1963). *Guidance and Counseling in Group*. New York: McGraw Hill.

Besag, V.E. (1989). *Bullies and Victims in Schools*. Milton Keynes: Open University Press.

Birnbaum, M.L. & Wayne, J. (2000). Group Work in Foundation Generalist Education: The Necessity for Curriculum Change. *Journal of Social Work Education*, 36(2), 347-348.

Bitney, J. & Title, B. (1997). *No-Bullying Program: Preventing Bullying/ Victim Violence at School (Programs Directors Manual)*. Central City, MN: Hazelden and Johnson Institute.

Boulton, M. & Underwood, K. (1992). Bully/ Victim Problems Among Middle School Children. *The British Journal of Educational Psychology*, 62, 73-87.

Broom, L. & Selznick, P. (1981). *Sociology: A Text with Adapted Readings*. (7thed.). New York: Harper & Row.

Button, L. (1974). *Development Group Work with Adolescents*. London: University of London Press.

Cambell, D.T. & Russo, M.J. (1999). *Social Experimentation*. London: Sage. Weely-Manager.

Cohen, J. & Orbuch, T. (1990). *Introduction to Sociology*. Singapore: McGraw Hill.

Coloroso, B. (2003). *The Bully, the Bullied, and the Bystander: From Pre-School to High School: How Parents and Teachers Can Help Break the Cycle of Violence*. New York: Harper Collins.

Craig, W. (1998). The Relationship Among Bullying, Victimization, Depression, Anxiety, and Aggression in Elementary School Children. *Personality and Individual Differences*, 24(1), 123-130.

- Deighton, L.C. (1971). *Small Group Instruction: The Encyclopedia of Education*. New York: The MacMillan Company and Free Press.
- Evers, T. (2010). *Bullying Prevention Program: Excerpted from Time to Act and Time to React*. Madison, WI: Wisconsin Department of Public Instruction.
- Farrington, D. (1993). *Understanding and Preventing Bullying*. In Tonry, M. & Morris, N. (Eds.). *Crime and Justice: A Review of the Research* (pp. 381-458). Chicago: University of Chicago Press.
- Greenbaum, S. (1988). *School Bully and Victimization*. Resource Paper. Malibu, CA: National School Safety Center.
- Hirschi, T.W. (1982). *Cause of Delinquency Berkeley*. California: Cod University of California Press.
- Hoover, J.H. & Oliver, R. (1996). *The Bullying Prevention Handbook: A Guide for Principals, Teachers, and Counselors*. Bloomington, IN: National Education Service.
- Junger-Tas, J. (1996). Youth and Violence in Europe. *Studies on Crime and Crime Prevention*, 5(1), 31-58.
- Kaltiala-Heino, R. & Rimpela, M. (1999). Bullying, Depression, and Suicidal Ideation in Finnish Adolescents: School Survey. *BMJ: British Medical Journal*, 319, 348-356.
- Kemp, C.G. (1965). *Perspectives on the Group Process: A Foundation for Counseling with Group*. (2nd ed.). Boston: Goughton Mifflin.
- Laeheem, K. (2013). Factors Associated with Bullying Behavior in Islamic Private Schools, Pattani Province, Southern Thailand. *Asian Social Science*, 9(2), 55-60.
- Laeheem, K., Kuning, M., & McNeil, N. (2009). Bullying: Risk Factors Becoming 'Bullies'. *Asian Social Science*, 5(5), 50-57.
- Laeheem, K., Kuning, M., McNeil, N., & Besag, V.E. (2008). Bullying in Pattani Primary Schools in Southern Thailand. *Child: Care Health and Development*, 35(2), 178-183.
- Marano, H.E. (1995). Big Bad Bully. *Psychology Today*, 28, 5082.
- Nelson-Jones, R. (1992). *Group Leadership: A Training Approach*. California: Brook/Cole.

- Ohlsen, M.M. (1970). *Group Counseling*. New York: Holt Rinehart and Winston.
- Olweus, D. (2001). *Olweus' Core Program Against Bullying and Antisocial Behavior: A Teacher Handbook*. Bergen, Norway: Research Center for Health Promotion (The HEMIL Center).
- Ortega, R. & Lera, M. (2000). The Seville Anti-Bullying in School Project. *Aggressive Behavior*, 26, 113-123.
- Ottaway, K.G. (1966). *Learning Through Group Experiences*. London: Routhledge and Kegan Paul.
- Patterson, C.H. (2000). *The Counseling*. CA: Brooks Cole Wadsworth.
- Preble, W.K. (2003). From Violence to Empowerment: A Continuum of Respect and Disrespect in Schools. *The New Hampshire Journal of Education*, 6, 1-5.
- Rigby, K. (1996). *Bullying in Schools and What to Do About It*. Melbourne. Vic.: ACER.
- Rogers, C.R. (1970). *Encounter Groups*. New York: Harper and Row.
- Salmivalli, C. (1999). Participant Role Approach to School Bullying: Implications for Interventions. *Journal of Adolescence*, 22, 453-459.
- Saxon, B. (2004). Names Will Never Hurt Me. *Virginia Journal of Education*, 97(4), 6-10.
- Shaw, M.E. (1971). *Group Dynamic: The Psychology of Small Group Behavior*. (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.
- Traxler, A.E. & North, R.D. (1966). *Techniques of Guidance*. New York: Harper & Row.
- Trotzer, J.P. (1977). *The Counsellor and the Group: Integrating Theory Training and Practice*. Monterey: Brooks Cole Publishing.

Translated Thai References

- Bhanthumnavin, D. (2003). Family Strategies for Alleviating Moral Social Crisis Thai. *NIDA Development Journal*, 50(3), 1-20.
- Chatrasupakul, K. (2003). *Group Activity in School*. (5th ed.). Bangkok: Pattanasuksa.
- Comwatjanung, W. (2001). *The Effect of Thai Music Praticum and Self - Control on Aggressive Behavior of Mattayomsuksa Two Students in Prachinkallayaneey school Prachinburi Province*. Master of Education Thesis. Burapha University. Chonburi: Burapha University.

- Kaewpoolsri, S. (2005). *A Comparison of Positive Reinforcement and Response Cost on Aggressive Behavior of Pratomsuksa Six Students at Wat-tubkrickklarnng School in Amphoe Chumsaeng Changwat Nakhonsawan*. Master of Education Thesis. Srinakharinwirot University. Bangkok: Srinakharinwirot University.
- Khagphong, P. (2005). *Islamic faith on behavior of child breeding of Thai Muslim family in Bangkok*. Master of Arts Thesis. Prince of Songkla University. Pattani: Prince of Songkla University.
- Kriangsri, N. (2004). *The Vicarious Learning to Model on Reducing Aggressive Behavior or Prathomsuksa five Students of Pattaya City Schools*. Master of Sciences Thesis. Burapha University. Chonburi: Burapha University.
- Laeheem, K. & Baka, D. (2010). A Study of the Thai Muslim Youth's Way of Life to Maintaining Peace in the Three Southern Border Provinces of Thailand. *Songklanakarin Journal of Social Sciences & Humanities*, 16(6), 973-988.
- Laeheem, K. & Baka, D. (2011). The risk factors are related to Thai Muslim youth's aggressive behavior in the three southern border provinces of Thailand. *NIDA Development Journal*, 51(3), 59-90.
- Laeheem, K. & Chongruksa, D. (2011). Factors Predicting Bullying Behavior of Pratomsuksa Six Students in Pattani Municipal Schools. *Songklanakarin Journal of Social Sciences & Humanities*, 17(4), 625-642.
- Laeheem, K. & Sungkharat, U. (2012). Relationships between Affective Characteristics Factors, Family Upbringing Factors, Violence Influence Factors, and Bullying Behavior of Islamic Private Schools Students' in Songkhla Province. *Journal of Liberal Arts, Prince of Songkla University*, 4(2), 65-82.
- Laeheem, K. (2010). *Data Analysis of Quantitative Research with R Program, R commander Pagkage*. Songkhla: Prince of Songkla University.
- Laeheem, K. (2011). Students' Bullying Behavior. *Kasetsart Journal: Social Sciences*, 32(1), 158-166.
- Lhamlert, S. (2009). A Study of Aggressive Behavior and Self-Controlled Program Development to reduce Aggressive Behavior of Female Juveniles. Master of Education Thesis. Srinakharinwirot University. Bangkok: Srinakharinwirot University.
- Mahama, M. (2009). *Islam: Way of life*. Songkhla: Po-bard.

- Narongraksakhet, I. (2003). *History of Islamic Education*. Pattani: Prince of Songkla University.
- Panthuworn, S. (2003). *A Study of the Relationship between some Factors and Aggressive Behavior of Mathayom Suksa Three students*. Master of Education Thesis. Srinakharinwirot University. Bangkok: Srinakharinwirot University.
- Pinpart, S. (2002). *The Effects of Emotional Intelligence Development Practice Program on Emotional Intelligence Development and Aggression Reduction of the Broken Home Junior Secondary Students*. Master of Education Thesis. Burapha University. Chonburi: Burapha University.
- Ritnetkul, C. (2009). *The Effect of Group Activities on Attitude Toward Value of Virginity of Female Student*. Master of Education Project. Srinakharinwirot University. Bangkok: Srinakharinwirot University.
- Sereetrakul, W. (2009). *Factors Affecting Family Solidarity in the Opinions of Thai Teenagers*. Doctoral of Philosophy Thesis. Ramkhamhaeng University. Bangkok: Ramkhamhaeng University.
- Sonchan, S. (1999). *The Effect of Hatha Yoga on Aggressiveness of Mathayom Suksa Tho students*. Master of Education Thesis. Burapha University. Chonburi: Burapha University.
- Supsinn, P. (1989). *An Assertive Training on the Reduction of Aggressive Behavior of Mathayomsuksa Two Students at Mathayom Dansamsong School in Changwat Samutprakan*. Master of Education Thesis. Srinakharinwirot University. Bangkok: Srinakharinwirot University.
- Tapanya, S. (2006). *The Survey of Students' Bullying Problem*. Chiang Mai: Chiang Mai University.
- Thitiwattana, P. (2004). *Human and Sociology*. Bangkok: Kasetsart University.
- Tragulsuppachai, T. (2004). *The Effects of Rational Emotive Behavior Group Therapy on Decreasing the Aggressive Behavior in Classroom*. Master of Sciences Thesis. Burapha University. Chonburi: Burapha University.
- Watanapong, P. (2005). *The Effects of Group Dynamic on Emotion Intelligence of Students in Mathayomsuksa One at Rattanathibate School, Nontaburi 2004*. Master of Sciences Thesis. Srinakharinwirot University. Bangkok: Srinakharinwirot University.